

עת"א 7547/07/17 - רפעת עודה, נגד שרות בתי הסוהר, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה

18 יולי 2017

עת"א 7547-07-17 עודה(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח'

בפני כב' השופט ד"ר רון שפירא, סגן נשיא

רפעת עודה, (אסיר)

העותר

נגד

1. שרות בתי הסוהר

המשיבים

2. מדינת ישראל

פסק דין

הרקע לעתירה וטענות הצדדים:

בפני עתירת אסיר, במסגרתה מלין העותר על תנאי מעצרו בבית מעצר קישון.

העותר עצור בבית מעצר קישון. לטענתו אין לו שיניים ולכן עליו לצרוך אוכל מבושל ויותר ירקות. לטענתו אינו מקבל זאת בבית המעצר. כן נטען כי מוגש לו אוכל המזיק לבריאותו כגון ביצים שהעותר אלרגי אליהם, נקניקיות ושניצלם מעובדים כאשר לעותר רמת כולסטרול גבוהה בדם. עוד נטען כי העותר שאיננו מעשן מוחזק בתא עם עצורים שהינם מעשנים והוא מקבל רק שעת אוורור אחת כל יום. נטען כי העותר גם לא קיבל טיפול שיניים שבעניינינו עתר בעבר.

המשיב טוען כי העותר רואיין על ידי מנהל האגף וסגנית מפקד בית המעצר. בראיונות סירב לפרט את טענותיו וגם לאחר שהתבקש טען שאינו מעוניין בטיפול גורמים אלה ורוצה להגיע לביהמ"ש. נטען כי מדובר בעצור שנוהג להגיש עתירות חוזרות וקנטרניות בנושאים של תנאי מחיה, על אף שמקבל את כל המגיע לו בהתאם לנהלים. נטען כי העותר מופיע ברשימת האסירים המקבלים דיאטה מטאבולית ללא ביצים. כן נטען כי נושא טיפול השיניים אושר אך הטיפול על חשבוננו של העותר. עוד נטען כי העותר מקבל שעת טיול אחת ביום לפני נהלי בית המעצר. נטען כי העותר שהה בתא ללא מעשנים והועבר לפני כשבועיים לאגף אחר בשל סכסוך דמים עם עצור נוסף. נטען כי בשיחה של העצור עם סגן קמ"ן ביקש העותר להישאר באגף אליו הועבר ובתא בו הוא שוהה ולא ביקש לעבור לתא ללא עישון.

דין והכרעה:

לאחר שבחנתי את טענות הצדדים ואת המסמכים שהוצגו לעיוני הגעתי למסקנה כי בנסיבות העניין יש לדחות את

עמוד 1

העתירה בכפוף להעברת תלונותיו של העותר לגורמים המתאימים בבית מעצר קישון, אשר ישקלו את תלונותיו ויבדקו האם ניתן לסייע לעותר.

ראוי להדגיש, בהקשר זה, כי על אסיר החובה לפנות לגורמי שב"ס ולפרט תלונותיו בטרם פניה לבית משפט. עניין זה הוא חלק מעקרון היסוד של מיצוי ההליך המנהלי קודם לפניה לבית משפט. פניה מוקדמת לגורמי שב"ס ושיתוף פעולה עם סגל בית הסוהר יכול היה למנוע חלק מהבעיות שמביא העותר בפני בית המשפט.

כפי שהבהיר המשיב, העותר הועבר לאחרונה לאגף אחר. על העותר לשטוח טענותיו בפני הגורמים המתאימים אצל המשיב ולאפשר למשיב לטפל בתלונותיו. בשל חוסר שיתוף פעולה מצד העותר למרות שהעותר זומן לשיחה אצל מנהל האגף וסגנית מפקד בית המעצר, לא השמיע העותר טענותיו בפניהם ולא ניתן היה לבדוק האם תלונותיו מוצדקות והאם ניתן לסייע לו באופן כלשהו.

בכל מקרה, כפי שפורט על ידי המשיב, העותר מופיע ברשימת האסירים המקבלים דיאטה מטאבולית ללא ביצים. על כן, על העותר לקבל מזון שאיננו כולל ביצים ולטענת המשיב כך גם נעשה. בנוגע לתא ללא מעשנים נטען כי בשיחה של העותר עם סגן קמ"ן ביקש העותר להישאר בתא בו הוא שוהה. על הגורמים המתאימים אצל המשיב לבדוק גם עניין זה שנית ולברר האם ניתן להעביר את העותר לתא ללא עישון, למרות הצורך בהגנה על העותר בשל סכסוך דמים עם עצור נוסף. בכל הנוגע לטיפול השיניים נטען כי העניין הוסדר אך על העותר לשאת בעלות הטיפול כפי שנקבע. גם באשר לשעות האוורור, הדבר נעשה על פי הנהלים ולא ניתן להתערב בעניין זה.

כפי שנכתב לאחרונה בבג"ץ 1892/14 **האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' השר לביטחון פנים** (14.6.2017), סעיף 11ב(ב) לפקודת בתי הסוהר, שהוסף לפקודה בשנת 2012 במסגרת תיקון מס' 42, קובע כי "**אסיר יוחזק בתנאים הולמים שלא יהיה בהם כדי לפגוע בבריאותו ובכבודו**". סעיף 9(א) לחוק המעצרים קובע הוראה זהה לגבי עצורים. עוד נכתב שם (מפי המשנה לנשיאה א' רובינשטיין, בהסכמת השופטים א' שהם וח' מלצר), כי כפי שנפסק בעבר, שלילת החירות האישית וחופש התנועה של האסיר, הכרוכה בעצם המאסר, אינה מצדיקה פגיעה נוספת ביתר זכויות האדם של האסיר מעבר למידה המתחייבת מהמאסר עצמו או לשם הגשמת אינטרס ציבורי חיוני המוכר בדיון. כן צוין כי נקבע בעבר כי כבוד האדם חובק אגד רחב של זכויות, ובין היתר, נקבע כי הזכות לכבוד כוללת גם זכות לקיום בסיסי בכבוד.

בענייננו, אין ספק כי העותר זכאי, ככל אסיר או עצור, לתנאי קיום בסיסיים וזכותו שיוחזק בתנאים הולמים שלא יהיה בהם כדי לפגוע בבריאותו ובכבודו. עם זאת, כפי שהובהר על ידי המשיב, העותר מקבל את שמגיע לו בהתאם לנהלים וכאשר נשאל לתלונותיו הוא מסרב לשותף פעולה ולשטוח טענותיו בפני הגורמים המתאימים אצל המשיב.

בסיכומי של דבר, לאור המפורט לעיל, אינני סבור כי יש מקום להתערב בהחלטותיו והתנהלותו של המשיב בעניינו של העותר, זאת בכפוף לכך שתלונותיו של העותר ייבדקו שוב על ידי הגורמים המתאימים אצל המשיב. יש לוודא כי אכן ניתנת לעותר הדיאטה המתאימה לו, ללא ביצים. המשיב כבר הבהיר כי ניתן לספק לעותר אוכל טחון בשל העובדה

שהוא חסר שיניים ויש לוודא כי העותר אכן יקבל מזון טחון שהוא מסוגל לאכול. בכל הנוגע לטיפול השיניים ושעות האוורור יש לוודא כי מתקיימים הנהלים הנוגעים בדבר. בכל הנוגע למעבר לתא ללא מעשנים יש לבדוק שוב את תלונותיו של העותר ולוודא כי יימצא בתא מתאים, זאת בכפוף לבעיות בדבר שמירה על בטחונו.

בכפוף לאמור לעיל, העתירה נדחית.

המזכירות תשלח עותק מפסק הדין לב"כ הצדדים וכן לעותר באמצעות מחלקת האסיר בשב"ס. עותק מפסק יועבר ע"י היועצת המשפטית של מחוז הצפון בשב"ס לגורמי הרפואה במחוז ולגורמי הפיקוד בכלא קישון כדי שהנושאים שהעלה העותר יבחנו .

ניתנה היום, כ"ד תמוז תשע"ז, 18/7/2017, בהעדר הצדדים.

W
ד"ר ר. שפירא, ס. נשיא